

VASÁRNAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 36. szám.

Vasárnap, szeptember 14.

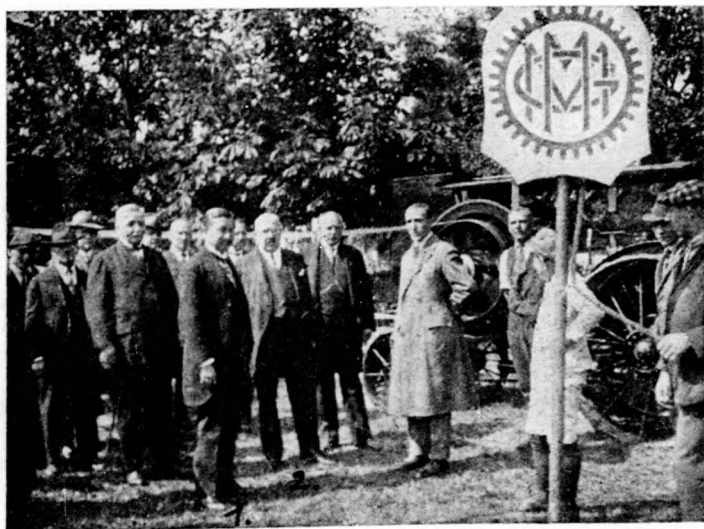
Kisgazdák a fronton.

A világháború frontján is megállták a helyüket. De ott találjuk már a kisgazdákat a mezőgazdasági haladás frontján is. Öröndetes meglepetés éri azt, aki az utóbbi gazdasági és ipari kiállításokat nyitott szemmel nézi. A «Falu» Országos Földművesszövetség pompás kiállításokat rendez újabban az ország különböző vidékein. E kiállításokon a többtermelés terén kitűnt uradalmak nemes versenyben mutatkoznak be. De ott látjuk már közöttük a kisgazdák kiállított terményeit is. A bánkuti, hatvani, zalaszentgróti, mezőhegyesi és alcsúti gazdaságok szebbnél-szebb termékei között feltűnnek a Tóth Lászlók, Kiss Jánosok és Kövér Lajosok kiállításai. Egész sereg kisgazdaság kél már hazafias versenyre a nagyokkal, hogy ki tud szebbet, jobbat és többet termelni. Legutóbb a nagyszerű pápai falu-kiállításon tűnt ki néhány derék kisgazda a maga terméseredményével. Nemesített gabona-, kender-, burgonya- és kukoricaféleségeket mutattak be ezek a kisgazdák. Természetük nagyobb, mint sok uradalomé. De terményeik minősége is meglepően jó. Egyik kisgazda 30 holdas gazdaságában annyit és oly kitűnő minőségű gabonát, kapásokat és gyümölcsöt termel, hogy méltán rászolgál a többtermelés apostolának a di-

csérő jelzőjére. Nagyon jó lenne, ha a «Falu» Országos Szövetség átadná ezeknek a derék kisgazdáknak a nevét és arcképét a «Vasárnap»-nak, hogy az egész ország földművestársadalma megismerje és kövesse őket. Úgy gondolom, hogy ha méltán megérdemli a hatvani, bánkuti, árpádhalomi és a többi nemesítő nagygazdaság az egész ország elismerését, akkor a tíz-húsz holdas nemesítő gazdák ép úgy rászólnak erre a tiszteletre és elismerésre.

Hogy még közelebb jöjjünk, most zajlott le az országos haszonállatvásár és kiállítás. Előre tudtuk, hogy Almássy Imre gróf, Bernrieder József, Döry Frigyes, Gaál József, Esterházy László gróf és a többi kitűnő állattenyésztő földbirtokos pompás állataival találkozunk a vásáron. Arra is számítottunk, hogy a püspökhatvani kisgazdák tejszövetkezete egész tucat szép tenyészállattal fog jogosan dicsekedni a vásáron. De ami kellemesen lepett meg bennünket, az az, hogy a kiállítók többsége majdnem kisgazda volt. Kaposuláról négy, Kisdorogról tíz, Ludányból négy, Püspökhatvanból tizenegy kisgazda hajtotta fel szimmentáli állatait, melyek mind versenyre keltek a legnagyobb tenyészetek kitűnő anyagával.

Szóval az állattenyésztés és növénytermelés terén egyaránt az első sorba küzdik fel magukat a kisgazdák. A többtermelés frontján vannak. Derekasan

A Falu-Szövetség pápai kiállításáról.

Schandl Károly dr. államtitkár a kiállítás megnyitása után megtekintti a gépipari csoportot. 1. Schandl Károly dr. államtitkár. 2. Tanerlinger József dr. polgármester.

volt forgalmi ár szerint felérő terménymennyiségnek 60%-nál kisebb. A felmondás, ha 100 kat. holdon aluli haszonbérlet-ről van szó, a bírói határozat jogerőre emelkedés napjától számítva gazdasági év végéig még legalább egy félév van hátra a bírói határozat jogerőre emelkedésének időpontjában folyó gazdasági év végére, minden egyéb esetben pedig az ezen időpontot követő gazdasági év végére szól. Az a fél, aki a felmondás jogával élni kíván, a bírói határozat közlésétől számított 14 napon belül köteles a másik felet ezen elhatározásáról értesíteni. Ily esetben a haszonbérlettel szemben kötelezettség akként módosul, hogy bírósággal megállapított haszonbér helyett a 60% terménymennyiség ellenértéke fizetendő a felmondási idő végéig. Ha pedig a felmondás vételétől számított 14 napon belül a haszonbérbeadó vagy haszonbérlet-kijelenti, hogy a 60% haszonbérrel megelégszik, akkor a felmondási jog megszűnik, a szerződés érvényben marad a 60% terménymennyiség haszonbér fizetésének kötelezettsége mellett.

De van még más eset is, mikor a szerződő felek a szerződést felmondhatják. Nevezetesen a haszonbérbeadó élhet felmondással, hogy ha ő maga a haszonbérbeadás idején tényleges szolgálatban állott, közszolgálati alkalmazott, vagy katoná volt és az ingatlanra azért van szüksége, hogy azon a tényleges szolgálat megszűnése miatt ezután valóban saját maga gazdálkodjék. De ezen jog csak azt a bérbeadót illeti meg, aki előtt még nem volt ismeretes a haszonbérbeadás-kor az a tény, hogy az ő közszolgálati vagy katonai mivolta megszűnik és ha nem saját hibájából szűnik meg az alkalmaztatás. Viszont a haszonbérlet is felmondhatja a haszonbérlet szerződést, ha közszolgálati alkalmazott vagy hivatalos katoná volt és hivatalában önhibáján kívül beállott változó folytán olyan körülmények között kísérte meg a bérleti gazdálkodást, amikor kellő szakismeret hiányában és a rendkívüli gazdasági viszonyok folytán a haszonbér helyes mértékének megállapítására nem volt képes, vagy pedig igazolja azt, hogy a haszonbérlet fenntartása teljes anyagi romlását idézné elő. Ha a haszonbérbeadó a fent ismertetett ok alapján mondja fel a bérletet, úgy köteles legalább is a haszonbérlet hátralévő idejére saját maga gazdálkodni, mert ha a felmondást csak kijáratásra használta fel, úgy a távozó haszonbérletnek a bérlet időelőtti megszűnéséből kifolyólag teljes kártérítéssel tartozik.

Ha haszonbérlet ingatlan a földreform eljárás során vagy a vagyonváltság természetbeni leróvása folytán megkisebbedik, úgy a haszonbér aránylag csökken. (Folytatjuk.)

MI HIR

(A POLITIKÁBAN?)

Ezen a héten ült össze hosszabb szünetelés után ismét a nemzetgyűlés. A *Vasárnap* olvasóit már tájékoztattuk arról, hogy a nemzetgyűlés összehívása iránt a szocialisták és a szélsőradikális kisebbségi képviselők indítottak mozgalmat. Megértük azt is, hogy a Ház összehívására a munkanélküliség, a vagyonváltság és a forgalmiadó kérdését használták fel ürügyül, valójában pedig

a cél az volt, hogy a parlament üléstermében minél hevesebb támadásokat intézhessenek a kormány és a kormányt támogató többségi pártok ellen,

épen akkor, amikor Bethlen István gróf miniszterelnök és Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter Genfben a népszövetség ülésein a magyar ügyet védelmezik. A nemzetgyűlés lefolyása minden tekintetben igazolta az alapos gyanút. A szocialista szónokok épen úgy, mint a kisebbségi pártok többi tagjai, felszólalásaikban igyekeztek minden olyan kérdésre kiterjeszkedni, amelyet a kormány szempontjából kellemtelennek vélték. Beszéltek ugyan a munkanélküliségről — amelyet a kormány a közmunkák elrendelésével a lehetőségig enyhít —, de főként olyan politikai természetű részletkérdé-

seket feszegettek, amelyekkel a közvélemény nyugalmát nem volna nehéz felkavarni. Hogy ez mégsem sikerült és hogy az ülésen néhány kisebb botránytól eltekintve, nagyszabású rendezavarás nem történt, az elsősorban a nemzetgyűlés elnökségének erélyességén mulott, de nemkülönben azon, hogy

a kormány tagjai Vass József helyettes miniszterelnök, Pesthy Pál igazságügyminiszter és Bud János pénzügyminiszter tárgyilagos válaszaikban a célzatos támadásokat a legalaposabban visszautasították.

A közvélemény ilyen módon meggyőződést szerezhetett arról, hogy a nemzetgyűlés szünetének megszakítására ebben az időben egyáltalán nem volt semmi szükség, s az összehívás valóban csak pártpolitikai okokból történt. A Ház óriási többsége az elnök javaslatára az üléseket el is napolta és eszerint

a nemzetgyűlés legközelebbi ülése október 7-én lesz.

Ugyanezen a napon délután 6 órakor tartja első *pártértekezletét* a Keresztény Kisgazda Földműves és Polgári párt is.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter személye körül egyébként a támadások még most sem szűntek meg teljesen. Épen a Ház ülésén az egyik szocialista szónok durva módon éket akart verni a földművelésügyi miniszter és minisztériumának tisztviselői közé. A kísérlet nagy felháborodást keltett a tisztviselők között s nyomban tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen a szocialista gyanúsításokat visszautasították, egyúttal nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter személye iránt ragaszkodásuknak és tiszteletüknek adták kifejezést.

+MEZŐGAZDASÁG+

Néhány gondolat kifejezése az őszi mélyszántás küszöbén.

—Irta: Fehér Zoltán.

Sok akad a gazdák között, aki ilyenkor szeptemberben még nem hajlandó megkezdeni az őszi mélyszántást, azt tartva, hogy erre még korán van; pedig ez tévedés, mert már bátran megindulhat ezen talajmunka. Az a kifogás, hogy a fagyok beálltaig még igen kigazosodhatik a talaj, nem helytálló, mert hisz ha ez meg is történik, esetről-esetre egy erős fogaolással a gyomtól megszabadíthatjuk földünket s ami még megmarad belőle, az ügyis kifagy a tél folyamán. Semmiesetre sem árt, ha a szántás minél hosszabb ideig van a levegő behatásának kitéve, mert hisz a napfény, a meleg és a csapadékvizek érlelik leginkább a talajt, ezek oldják (tárolják) fel a talajsókat, omlasztják szét a hantokat, teszik porhanyóvá a földet. Tapasztalatból tudjuk, hogy nemcsak a tél fagyja, de az erős napfény is bomlasztó hatással van a talajszemcsékre. Minél hosszabb ideig áll üresen a felszántott föld, annál mélyebben tároltatnak fel a növényi tápanyagok, tehát annál több fog művelési növényeink rendelkezésére állani; ennél fogva annál nagyobb termésre van jövő évben kilátásunk.

Ezeknél fogva, ha az őszi vetési idő alatt közbe-közbe egy-két pihenő napja volna igazságszágunknak, használjuk fel ezt az időt az őszi mélyszántásra s ne hevertessük állatainkat. Majd a tél folyamán akad idő, amikor kényük-kedvük szerint kipihenhetik magukat; most inkább egy kis abrakpötléssel buzdítsuk őket a nehéz munkára.

Különösen nagyobb gazdánál, kinek igásállatainak számahoz viszonyítva sok szántóföldje van, vagy ki aránylag kevés őszi vet s inkább több tavaszt (gabona, kapás és takarmány), melyeknél — ha jó termést akarunk belőlük —

elkerülhetlen szükséges az őszi mélyszántás, annyival is inkább fel kell használni már szeptembertől kezdve minden időt az őszi szántásra, mert különben úgy jár, mint a mindig ráérő Pató Pál, t. i. az őszi ekemunkát addig halogatja, míg a fagy beáll, a föld nem veszi be a vasat és a be nem vetett szántóknak csak kis része élvezheti az őszi ugarolás nagy előnyeit. Előttek fekszik több dunántúli gazdátárs kísérlete arra nézve, hogy milyen a terméseredmény a már ősszel kellő mélyen szántott talajban és milyen az olyan földben, mely csak tavasszal kapott ekemunkát; s valamennyi összehasonlító próba igazolja, hogy az őszi szántás lényegesen emelte a terméshozamot — úgy szemben, mint szalmában. Néhol ez a különbözet az őszi szántás javára 2,5—3 q-t tett ki s mindig többet, mint a műtrágyázás, pedig hát az őszi talajmunka nem kerül a gazdának annyi készpénzkiadásába, mint a mesterséges trágyaszerek.

Magától értetődik, hogy ha az őszi szántást a szükséges műtrágyázással is összekapcsoljuk, akkor a termés maximuma és minősége lényegesen emelkedni fog s elérheti a maximumot, a várható legmagasabbat, pláne, hogyha a vetőmag nemesített vagy bőtermő fajta.

Hogy az őszi szántásnak terménynövesztő hatása van, az nemcsak onnét származik, miszerint a talajokat feltúrva, azokat művelési növényeink gyökerei számára azonnal felhasználhatóvá teszi, hanem abban is, hogy az őszi és téli csapadékvizeket magába veszi és magában tartja — konzerálja — és azok szinte növényeink rendelkezésére állnak; már pedig ha a talaj s a benne levő termény nem szomjazik, akkor a hozam nagyobb lesz; hiszen minden növény fejlődésére bizonyos mennyiségű vízre van szükség. Az apró szemcséjűség folytán a maghoz oda tapad a talaj, a mag gyorsan csirásznak indul, mert hisz van elég nedvessége, és így erőteljes a fejlődés, hamarabb fejeződik be a növény élete, korábban érik be s a hűtés és egyéb bajokat és veszedelmeket könnyebben kikerüli, de egyúttal a növényi s állati ellenségek sem okozhatnak benne nagyobb károkat. A gyorsan növő, elbokrosodó növények között a gyomok is elnyomódnak s magot hozni képtelenek. A mélyszántás által történt talajlazítás folytán a gyökérszert mélyebben hatolhat le a talajba, oly rétegbe jut, mely még nincs kiszarolva, mely bőségesen van táplálékkal és talajnedvességgel ellátva s így a jó termés minden lehetősége megvan adva a mély őszi szántás által, azért azt elmulasztani égbekiáltó bűn volna.

A fajsúlymérők s más mérőeszközök alkalmazása a gazdasági gyakorlatban.

Ira: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

I.

Ugyanezen rovatban megelőző alkalommal már szó volt a mérleg és bizonyos mérőeszközök alkalmazásáról. Eme mérőeszközök egy része közös néven fajsúlymérők elnevezéssel foglalható össze.

Fajsúlymérők, másnéven sűrűségmérők elnevezésen olyan, rendszeren üvegből készült eszközöket értünk, amelyek segítségével különféle folyadékok — spiritusz, benzín, kénvas, sósav, szénkéng, glicerin, pálinka, gépkendő olaj — valamint oldatok, nátronlúg, rézgálicoldat, meszeskeneslé — fajsúlyát könnyű szerrel megállapíthatjuk.

Mit is értünk a fajsúly elnevezésen? A jég a vizen úszik, a vas benne alásüllyed. Mert a jég könnyebb a víznél, a vas pedig nehezebb. Ha azonban borszeszbe — spiritusz — teszünk egy darab jeget, az ebben alásüllyed, ellenben a vasdarab a higanyon úszik. A jég tehát nehezebb a spiritusznál, a vas könnyebb a higanynál. Amit a mindennapi nyelvhasználat alapján ilyen értelemben nehezebbnek, illetve könnyebbnek nevezünk, azt a tudomány nyelvén *fajlagosan könnyebbnek*, illetve *fajlagosan nehezebbnek* — fajsúly — értjük. Ezzel jelezni kívánjuk, hogy a testek nehézségének, helyesebben súlyának összehasonlításánál, a testeknek mindig *két egyenlő nagy darabjára* vagy *egyenlő térfogatára* gondolunk.

Amidőn azt mondjuk, hogy a jég könnyebb a vasnál, tehát ez azt jelenti, hogy két teljesen egyforma nagyságú jég- illetve vasdarabka közül, az előbbi súlya csekélyebb, mint az utóbbié. Azt az állítást pedig, hogy a higany — kéneső — a víznél nehezebb, úgy kell értelmezni, hogy a higanynak bizonyos térfogata nagyobb súlyú, mint a víznek *ugyanilyen térfogata*.

Ha akár a higanynak, akár a vasnak, vagy a jégnek súlyát — ú. n. abszolút súlyát — megállapítjuk, ami a mérleg segítségével, mérlegelés útján történik, *nem vesszük figyelembe azok térfogatát*.

Ha tehát azt óhajtjuk megtudni, *mennyivel nehezebb* a higany — kéneső — a víznél, vagy a vas a jégnél, mindkettőtől csak *egyforma térfogatokat* kell lemérnünk és azok súlyát egymással összehasonlítani. Ha van tökéletesen egyforma öt olyan nagyságú edényünk, amelyek mindegyikébe 1000 gr. (1 kg) víz fér, s az egyikbe spirituszt, a többiekbe jeget, vizet, vasat és higanyt teszünk, az alábbi súlykülömböskéket tapasztalunk:

A spiritusz-, a jég-, a víz-, a vas-, a higanytartalmú edénybe férne súly szerint: 800 gr., 900 gr., 1000 gr., 7500 gr., 13.500 gr. Ama számok egyszerűbb összehasonlíthatósága kedvéért, amelyek megmutatják *fajlagosan mennyivel nehezebb, vagy könnyebb* az egyik test a másiknál, egységül a víz súlyát fogadták el.

A felhozott példák esetében azt kellene kérdeznünk, mennyivel könnyebb a spiritusz és a jég — és mennyivel nehezebb a vas és a higany a víznél? Vagy ami egyre megy, hánszor foglalattik az 1000 a 800-ban, a 900-ban, a 7500-ban, a 13.500-ban? A víz súlyával (1000-el) tehát elosztjuk a többi számokat. Ekkor — tizedes törtek alakjában kifejezve — az alábbi értékeket nyerjük:

spiritusz	0,80	ez tehát a víznél	$\frac{1}{5}$ -el könnyebb,
jég	0,90	ez tehát a víznél	$\frac{1}{10}$ -el könnyebb,
vas	7,50	ez tehát a víznél	$7\frac{1}{2}$ -szerre nehezebb,
higany	13,50	ez tehát a víznél	$13\frac{1}{2}$ -szerre nehezebb.

Eme a megelőző összeállításban *aláhúzott számokat* fajsúlyoknak nevezünk.

Ha tehát valahol azt olvassuk, hogy a borszesz (spiritusz) fajsúlya 0,80, ez azt jelenti, hogy olyan edénybe, amelybe bizonyos hőfokú vízből pontosan 100 gr. víz fér, ugyanolyan hőmérsékletű borszeszből csak 80 gr. fér, a borszesz tehát $\frac{1}{5}$ -el könnyebb a víznél.

A higany — kéneső — fajsúlya 13,50, ami annyit jelent, hogy a higanynak $13\frac{1}{2}$ súlyrésze nem foglal el több tért, mint a víznek egy súlyrésze. A higany tehát a víznél $13\frac{1}{2}$ -szerre nehezebb.

Minden egyes folyadékba mártott test annyival válik könnyebbé, mint amennyi az általa kiszorított folyadék súlya. Eme természeti törvényen alapszik a fajsúlymérők alkalmazása folyadékok és oldatok fajsúlyának megállapításánál.

Eme fajsúlymérők üvegből készült zárt hengerek vagy pedig a középső részükön kiszélesedő szintén zárt hengerek, amelyeknek alsó vége higanyval vagy ólomsöréttel van megterhelve, hogy folyadékokba mártva függőleges helyzetben ússzanak.

A henger felső vékony szára annak megmérésére — leolvasására — való, valamint folyadékba meddig süllyednek eme műszerek. A leolvasás megkönnyítésére eme vékony szárban papíroszcikót találunk, amely egyenlő részekre — fokokra — van osztva. Aszerint, hogy minő pontossággal óhajtunk dolgozni, az egész fokok közötti távolságot még öt-vagy tíz egyenlő részre osztjuk. Ezáltal ötöd-, sőt tizedfokokat is le tudunk olvasni.

Minél sűrűbb — nagyobb fajsúlyú — folyadékba mártjuk a fajsúlymérőket, annál kevésbé mélyen — és minél ritkább — csekélyebb fajsúlyú folyadékba mártjuk azokat, annál mélyebbre fognak azok lesüllyedni. A lesüllyedés mérve arányos a folyadék sűrűségével, illetve fajsúlyával.

Fajsúly-
mérő.

Legeltetés pányván. (Képekkel.) Az északi államokban nagyon divatos a pányván való legeltetés. A szarvasmarhákat a legeltetendő területen 10–12 méter távolságban leütött cövekhez kötik 5–6 méter hosszúságú kötél segítségével s azután magukra hagyják. A kikötött jóság azon területet, melyet így elér, gondosan lelegeli. Ezen legeltetési módszernek egyik előnye az, hogy a legelő állatok egymást nem háborgathatják, hanem mindegyik nyugodtan fogyasztja a maga «körletének» termését. Ennél fontosabb ama körülmény, hogy a jóságot csak akkor cövekelik át új területre, mikor már a régi helyen az egész termést alaposan learatták. Így takarmányt takarítanak meg, mert a marha kénytelen lelegelni az olyan növényeket is, melyeket talán érin-tetlenül hagyna akkor, ha tetszése szerint kóborolhatna az egész legelőn. Természetes, hogy sokkal kevesebb növény esik át azo-zatúl a letiprásnak is, mi szintén a takarékoságot szolgálja. Ezért Dániában azt állítják, hogy ott, hol szabad legeltetésnél őt, ott pányván hat tehen tartható el egy nyáron. Állandó őrzetet szük-ség nincs. Jelentékeny munkát okoz azonban nagyobb számú te-hénnél az itatás és az átövekelés. Több tehen számára lajtban kell a vizet a legelőre vinni és minden állatot külön itatni. Az átövekelés természetesen annál sürűbben válik szükségessé, minél gyengébb a legelő. A mi kopár legelőinken nem is volna gazda-ságos, de annál inkább a herék, lucernák, vagy — mint ezt Svéd-országban láttam — őszi és tavaszi keverékek legeltetésére, hogy vele a lekasálás munkáját megtakarítsuk. Pár éve a mezőlaki uradalom megpróbálta a pányvázva való legeltetést és igen gazdaságosnak találta.

Hallszt. A fejlődő állatnak legfontosabb tápanyaga a fehérje. Minél gyorsabban akarjuk növelni az állati testet, annál bővebben kell ellátnunk nagy fehérjetartalmú takarmányokkal. Aránylag leggyorsabban fejlődő nagyobb házi-állatunk a húsertés. Ez az oka annak, hogy a húsertésenyésztés terjedésével arányosan nő a kereslet a nagy fehérjetartalmú takarmányok iránt. A magyar takarmánypiacon most kapható egy ilyen nagy fehérjetartalmú takarmány: «hallszt» néven. A tenger melléki országokból (Norvégia, Svédország, Németország stb.) jön hozzánk. Apró halak egész testéből, nagyobb halak fejéből készült olyformán, hogy ezen halanyagot — a zsír ki-vonása után — alaposan megszáritják és meg-őrlik. Fehérjetartalma (43%) nagyobb, mint a hüvelyes magvaké vagy az olajpogácsáé. Német-országban már a választott malacokkal etetik olyformán, hogy daraeleségük közé egytizedrészt hallsztet kevernek. Az állatok szívesen fogyasztják. A hús ízének minőségét a zsírtalanított haltakarmányliszt egy cseppet sem rontja. Ára — nagy fehérjetartalmának megfelelőleg — aránylag magas, amennyiben kilogrammját 10.000 koro-náért árúsítják.

Új takarmánykeverék. A gazdák a takarmány-keveréket mindig különös előszeretettel természetették, mert tapasztalataik szerint a termés biztosabb volt, a talaj egyenletesebben és jobban használdott ki s az állatok a keverékeket szívesebben fogyaszták. A tápiógvörgeyi uradalomban pár év óta Legány Odón tanár aianlatára a következő keveréket termelik: 30 kg. szőszösbükköny, 40 kg. búza és 8 kg. bíborherre 1 magyar hold területre. Agyag-talajon a szőszösbükköny helyett jobb ugyanannyi őszi borsót vetni. Ez kora tavasszal nagyfőmegű zöldtakarmányt biztosít. Ily a nevezett uradalom az 1924. évi május havában magyar holdan-kint 200–240 métermázsza zöldtakarmányt kaszált le ebből a ke-verékből. A zölden fel nem etetett mennyiség savanyítva vagy szénává szárítva a télre is elraktározható. Nagy előnye e Legány-féle őszi keveréknek az is, hogy kora tavasszal lekerül a földről s tarlóját kölessel, pohánkvál, csalamádéval, fehérmüstárral bevetve méggyeszter hasznosíthatjuk. Ha pedig utána rozsort vagy búzat termelünk, akkor amaz előnyt rejti magában, hogy a talajt igen jó, morzsalékos struktúrával hagyja vissza, melyet a vetésig kitü-nően elő lehet még készíteni. Most van ezen takarmánykeverék vetési ideje. Érdemes lesz vele megpróbálkozni.

Az őszi árpa. Az utóbbi években nagy érdeklődés nyilvánul meg a gazdák részéről az őszi árpával szemben. Habár minőségileg a tavaszi mögött szokott maradni, mert sörárpának nem való, de a nagyobb termésével pótolja a minőséget. Bittera dr. tanár véleménye szerint olyan gazdaságokban kellene elsősorban őszi árpatermesztésre gondolni, hol az éghajlati viszonyok nem engedik meg a sörárpatermesztés felkarolását; így Alföldünkön a tavaszi árpa se éri el az apró szeménél és nagy fehérjetartalmánál fogva a sörárpaminőséget. Egyetlen hátránya, hogy erős fagyok alkalmával esetleg kipusztul vagy legalább is szenved: megrikül.

Ma azonban már a növénynevelőknek sikerült fagytól kevésbé szenvedő, sőt tán fagyállóknak mondható változatokat is kiválasztani (zalaszentgróti Székács-féle őszi árpa). Az őszi árpa legjobban terem a búzatalajokon. A talajelőkészítés és trágyázási igényei is azonosak a búzáéval. Korán, augusztus végén vagy szeptember elején kell vetni, mert különben ősszel már nem tud kellőleg megbokrosodni s így ritka marad. Vetőmagszükséglet soros vetés esetén 70–120 liter. Szemtermés és szalmatermés egyaránt kedvező szokott lenni.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Igaz-e, hogy a házinyulakkal nem szabad vizet itatni, mert attól elpusztulnak. — **Felelet.** Teljesen téves az a fel-fogás, hogy a házinyulak itatása ártalmas volna. Ezek ép úgy igényelik a vizet, mint más állat. Annyi bizonyos, hogy ha a nyulak levestáplálékot, zöldlevelet stb. kapnak, akkor nélkülözni képesek a külön itatást, mert hisz a táplálékukkal a szükséges vízmennyiséget úgyszólván magukhoz veszik, azonban vízszegényebb takarmánnyal való etetés esetén okvetlenül kell nekik inni is adni. Ez semmiesetre sem árt a házinyulaknak.

Kipányvázott tehenek itatása.

Kérdés. 1. Baromfit hogyan és mennyi szérummal kell oltani? 2. A tenyészállatvásárra hol kell kedvezményes jegyet kérni? 3. Hány kilométer az országút Orosházától—Budapestig? (K. P.) **Felelet.** 1. Forduljon állatorvoshoz. 2. Magyar Mezőgazdák Szövet-kezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. 3. Szentés—Csongrád—Kiskunfélegyházán át 185 km.

Kérdés. A földreformnovellát hol szerezhetem be? (ifjú R. B. Jászapáti.) — **Felelet.** Nincs módunkban kinyomatni, mert az horribilis költségbe kerülne, melyet Ön nem bírna el. Ellenben ajánljuk A földbirtokreformtörvény és novella címen most meg-jelent kötetet, melyet Neubauer Ferenc dr. és Máté Imre dr. állí-tottak össze. A könyv ára 119.000 K és a portó. Kiadóhivatalunk-ban megrendelhető. Többi kérdéseire később kap választ.

Kérdés. A kertünkben a káposztát a veres pondróhernyő el-lepte; mivel védekezzünk? — **Felelet.** A kértett veres pondró-hernyő (helyi népies elnevezés) közismert helyes neve: görög bagolypillének a hernyója (Plusta gamma), mely az évek minden szakában található a káposztán, olykor nagyobb mennyiségben. A hernyók élete és pusztítása a kikeléstől számítva 6–7 héten át tart. Évente kettő, de olykor három ivadéka is szokott lenni. Ha kis számban jelennek meg, akkor szedetni a legcélszerűbb. Ha sok van belőlük, akkor más nem segít, mint hernyótól permete-zés, amire 100 liter vízhez 350–400 gr. tiszta nikotint és 1 kg. kenő- (káli-) szappant keverünk. Eső után a permetezést meg kell ismétlni. Mivel ez a permeteg az emberre is mérges, ügyelni kell arra, hogy a hernyókértéktől megóvottan kifejlesztett káposzta-fejeket használat avagy forgalombahozatal előtt gondosan meg kell öblögetni tiszta vízben és utána a fejeket tótágast állítva, meg kell szikkasztani. (S. K.)

Kérdés. Mi a címe egy budapesti nagyobb órák és ékszerésznek? (M. J. Mátraverebély.) — **Felelet** Cégeket ebben a rovatban nem ajánlunk. Közölje pontos címét és levélben tudatjuk.

Kérdés. 1. Lakóházamban az egerek nagyon elszaporodtak. Hogyan irthatnám ki. 2. Csalamádét hogyan a legcélszerűbb hasznos-e? — **Felelet.** 1. Egereket pusztítani lehet a különféle készületek segítségével, amelyek között néhány valóban elmés szerkezet akad. Legegyszerűbb a fél díóval feltámasztott virág-cserépből álló egérfogó. A különféle vállalatok által készített ú. n. irtószerek is hatásosak szoktak lenni s ezeket a hozzájuk mellékelve adni szokták útmutatás szerint kell használni. Lehet azután irtani szénkénnel is az egeret olyképen, hogy a lyukba egy kevés szénkénnel öntünk és a lyukat betömjük. A szénkéngázok a bent levő egereket megölik. Használatánál vigyázni kell, mert a szénkéreg veszedelmes robbanó anyag. 2. Csalamádét úgy kell beszombolyázni, hogy a frissen lekaszált és kissé megfogyadni hagyott csalamádét kb. 1/2 méter mélyre és 2—2 1/2 méter szélesre és a mennyiségnek megfelelő hosszúságúra ázott verembe rakjuk. A verem alját előbb szalmával kirakjuk, hogy a csalamádé a földdel ne keveredjék. A kazalt kb. 2 méter magasra kell rakni s a tetejére ismét egy réteg szalma s arra nyomtatónak a veremből kiásott földréteget jűn. Mire a kazal beér, besavanyodik, amit a szagáról meg lehet tudni, már kb. a felére leüllepedik. 3. A szántóföldi gaz alászántva kétségtelenül növeli a talaj humusz tartalmát, mert a szerves növényi részek a talajban elkorhadnak. Ez azonban még nem egyértelmű a földtrágyázással, földtrágyának az olyan növényeket (pillangós virágúak) szokás használni, amelyek a levegő nitrogénjét megkötni képesek s ezek alászántásával a talaj nitrogéntartalmát növeljük. Ilyen növények a herefélék, lucerna, csillagfürt stb., amelyeknek gyökerén elősködő baktériumok a levegő szabad nitrogénjét lekötik s a gyökeren található gumókban elraktározzák. A különféle szántóföldi gyomnövények között ilyen tulajdonsággal bíró vajmi kevés van.

Üzenet a könyvrendelőknek. A Sárga csikó 24.000 K; A piros bugvillás 24.000 K. — Szakkönyv a műtrágyák használatáról 18.400 K; Rádi-Szponz: Szélmotorok 38.000 K. — *Többször.* Gyárfás: A szántóföld helyes művelése 35.200 K; Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 35.200 K; Ipari vegyészet 52.000 K; Nyáry Antal: János kálváriája 32.400 K; A gyimesi vadvirág, a Tót leány, Amit az erdő mesél, A jó parthie című színművek kötetenként 24.000 K postaköltséggel együtt. — Idegen szavak szótára portóval 13.000 K.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az őszi tenyész- és haszonállatvásár.

Szeptember 6-án nyitotta meg Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár az őszi tenyész- és haszonállatvásárt s ezzel kapcsolatos baromfi- és gémkiállítását. Az államtitkár a rendező-bizottság, élén Jeszenszky Pál udvari tanácsossal, a Magyar Mezőgazdák Szövetségének vezérigazgatójával, fogadta. Schandl Károly a hozzá intézett üdvözlő szavakra válaszolva, kijelentette, hogy a magyar gazdatársadalmi szorgalma lehetővé tette, hogy állattenyésztésünk ismét a békebeli vívóra emelkedett. Arra kell törekednünk, hogy tenyészállati dolgában Kelet-Európa Svájcja legyen. Elismeréssel adózott a kiállítás rendezőinek s örömmel állapította meg, hogy a nagygazdák mellett ott láthatók a kisgazdák is, mint tenyésztők, ami azt mutatja, hogy a gazdatársadalom minden rétege munkálkodik Magyarország talpraállításán. Az államtitkár ezután megtekintette a kiállítást, amelyről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Az őszi tenyész- és haszonállatvásár mennyiség és minőség tekintetében elsőrangú, ami azt bizonyítja, hogy a tavaszi vásárok mellett az ősziekre is szükség van állatállományunk feljavítása szempontjából.

Kulturális és gazdasági kiállítások.

A «Falú» Országos Földműves-Szövetség az Országos Stefánia-Szövetség és a helyi közművelődés rendezésében szeptember 7. és 8-án Jászapáti, szeptember 13. től 21-ig Nyíregyházán, októberben Vácon, novemberben Ózdon és Monoron lesz a kulturális ipari és gazdasági kiállítás.

Hízottsertés és hentesipari kiállítás lesz november havában.

A földművelésügyi minisztérium és a székesfőváros védnöksége alatt a Budapesti Takarékszövetkezet és a Vésztársaság, az Országos Sertés-kereskedelmi Egyesület és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1924. november 8., 9. és 10-ik napján díjazással egybekötött hízottsertés- és hentesipari kiállítást rendez, amelyen részt vesznek még a sertés-termékeket feldolgozó iparosok is, úgymint a szappanosok, húsfeldolgozó gépgyárak, hordógyárak, kádármesterek, kefekötők és kések. Eddig ezerkét száz darab hízottsertés és két-százötven darab hússertés jelentettek be. A kiállítás igen szép eredménnyel bízt, mert az érdekeltek igen nagy számban vesznek részt a kiállításon, hogy ezzel is bizonyítsák a magyar sertés-hízaló és feldolgozó ipar versenyképességét. A külföldiek is élénk figyelemmel kísérik a Budapest—ferencvárosi sertésvásártérren és vágóhídon rendezendő kiállítást. Minthogy a kivitel szabad, úgy Ausztria, mint Csehszlovákia vásárlóként fog jelentkezni. Jól alkalom lesz ez arra, hogy az osztrák, valamint a német és cseh cégek, melyek azelőtt Magyarországgal üzleti összeköttetésben állottak, kereskedelmi viszonyukat most újból felüljitsák.

A gödöllői méhészeti tanfolyam záróvizsgálja.

Élékelmő ünnepekknek volt színhelye a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaság augusztus hó 30-án. A földművelésügyi miniszter erre a napra tűzte ki a méhésztanulók gyakorlati vizsgálatát és az intézet jelenlegi igazgatója a szakvizsgára meghívta az ország működő méhészeti egyesületeinek elnökeit, hogy a méhészeti szakszövetség részéről szemtanúi legyenek az iskola működésének. A szakvizsgát Hegedűs dr. földművelésügyi min. tanácsos nyitotta meg és a hivatalos szakközegek a jelentett méhészektől különböző szakkérdések gyakorlati végrehajtásáról tettek fel kérdéseket a tanulóknak, melyeket mindegyik tanuló kivétel nélkül igen ügyesen oldott meg. Később a méhészegyesületi elnökök három-három tagú bizottságá alakulva, vették egyenként vizsgálat alá a növendékeket és adtak fel kérdéseket, amire a növendékek megfelelően ügyes feleleteket adtak. Az igen szép sikerrel járó szakvizsga után a jelentettek az átrendezett és kibővített méhészeti múzeumba vonultak, hol Gál Imre igazgató üdvözölte a kormány képviselőjét és a vendégeket, és kérte a múzeumnak a nyilvánosság előtt való megnyitását. A miniszter képviselője az ország egyetlen méhészeti múzeumát szép beszéd kíséretében adta át a nyilvánosságának és méltatta a mézgazdaság vezetőjének sikeres működését.

Bia és Páty községek fölségítése.

Megírtuk, hogy a viharosított pestmegyei falvak felségelgésére a Falu-Szövetség által indított mozgalom gyönyörű sikerrel halad előre s hogy a Falu-Szövetség már az eddig beérkezett segélyek szétosztásának módosítását is megtárgyalta. Mivel a gyűjtés folyik, adományokat egyenesen a Szövetség pénztárához: VIII. Vas-utca 19. sz. kéri küldeni a vezetőség. Augusztus 20-ika óta a következő adományok érkeztek be: Egerle község (Bács-Bodrogmegye) 1,000,000, Csongrádi Kereskedők Egyesülete 300,000, Mecsér község 55,000, Magyaróvár 1 métermáza búza, közép-ára 410,000, Balmazújváros 107,375, Eszterháza község 230,000, Áru-és Értékötösde 5,000,000, Nagyszénási Hitelszövetkezet 100,000, Derecske község 1,413,000, Dunakömlőd 400,000, Kismarja 850,000, Ártánd 51,000, Kenéz és Zalkod község 591,800, Endrőd község 1,821,000, Kerecsend 1,448,500, Nagyszénás község 1,351,200, Szombathelyi vidéki körjegyzőség 1,048,200, Hosszúpály község 829,800, Tiszafüred község 600,000, Helesta község 538,000, Heréd község 340,000, Tótvázasny község 3,350,000, Bárti körjegyzőség 300,000, Lajoskomárom község 2,000,000, Dinnyebéki község 128,600, Kölesd község 10,000, Bogyoszló község 50,000, Bakonyseg község 500,000, Sopronnemeti község 75,000, Potyond (Sopronm.) 15,000, Derékegyháza község 85,000, Monostorapáti község 247,000, Tardos körjegyzőség 196,000, Csögle község 1,876,661, Acsádi község 762,100, Darvas község 300,000, Parád község 1,000,000, Bácsalmás község 348,750, Komádi község 216,000, Bozok község 191,300, Vönöck község 169,000, Bagamér község 112,350, Torony község 96,800, Sirok község 100,000, Jákos község 105,000, Vaskut község 100,000, Viss község 131,000, Taktaharkány község 145,000, Szentetonya község 200,000, Gyoma község 2,829,100, Gádoros község 1,111,500, Püspökszenterzsébet 700,000, Talya (Zemplénm.) 278,000, Agróló község 300,000, Balmazújváros község 49,830, Taszáry körjegyzőség 345,200, Herénd körjegyzőség 329,100, Dákos körjegyzőség 446,520, Kőszeg v. körjegyzőség 201,000, Cserdi község 119,500, Helesta (Baranyam.) 143,100, Berekbörmény 385,350, Nemeti u. p. Kisterenye 247,600, Berkenye u. p. Nógrád 240,000, Mezösas (Biharm.) 417,600, Ezenes u. p. Nyúlóti 97,700, Makói Gazdasági Egyesület 1,000,900, Görgeteg község 30,000, Paks város 104,000, Nagyvásárosy körjegyzőség 98,500, Balatonkenese község 300,000, Somlószőlös 348,000, Nagydorog község 1,115,782, Magyar Ált. Közénbánya r. t. közvetlenül 210,000 cément kb. 25,000,000, Cegléd 8 métermáza búza kb. 8,000,000 korona értékben.

Értesítem a nagyrédmű gazdaközönséget, hogy pálinkafőző-üst raktáromat a legolcsóbb áron kiárusítom: Máthé András vörösrézárúgyár, Ujpest, Károlyi-utca 11.

Erdőéri szakvizsgák.

Az erdőéri és vadéri szakvizsgákat október 20-án s a rákövetkező napokon Budapesten, Miskolcon, Pécsen és Szombathelyen fogják megtartani. Akik az erdőéri vagy vadéri szakvizsgát letenni óhajtják, az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket szeptember 30-ig a megnevezett királyi erdőfelügyelőségek közül nyújtják be, amelynek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

A váltásbúza szeptember havi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árat a földművelésügyi miniszterrel egyetértően szeptemberre métermázsánként 400.000 koronában állapította meg.

A földreformtörvény és novella.

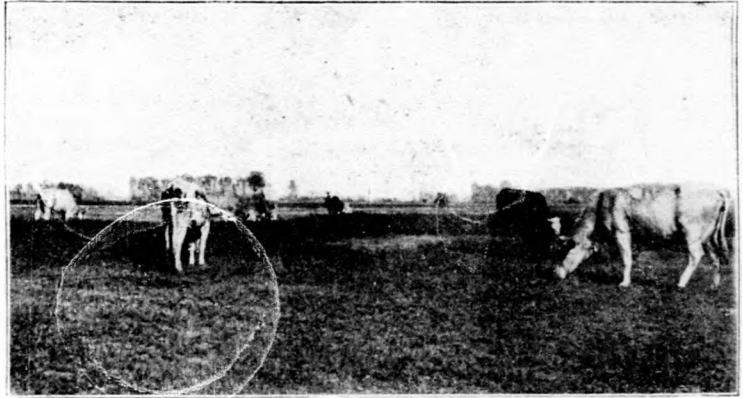
Nemrég hagyta el a sajtót Máté Imre dr. miniszteri fogalmazó, egyetemi tanársegédnek és Neubauer Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselő, a novella előadójának fenti című munkája, amelyben a földbirtokreformtörvényt és a novellát a végrehajtási utasításokkal, a kapcsolatos rendeletekkel, magyarázatokkal, joggyakorlattal és jegyzetekkel bővíve összeállították. A könyv az «Athenaeum»-vállalat (Budapest, VII., Erzsébet-körút 1.) kiadású. 16 nyomtatott ívre (267 lap) terjed Bolti ára 119.000 korona. A könyv szerzői, egyrésztől mint az OFB másodelnökének hosszú időn át volt titkára, másrésztől mint a novella nemzetgyűlési előadója, alapos ismerői a törvénynek s mondhatni, legilletékesebb magyarázóit, valóban gyakorlati és könnyen kezelhető kézikönyvet adtak a munkájukkal. Erre már nagymértékben szükség is volt, mert amióta megalkottattott a novella, amely az alaptörvény számos rendelkezését megbolygatta, módosította vagy hatályon kívül helyezte, sok kérdés körül némi bizonytalanság keletkezett különösképen azok körében, akik nem jogi felkészültséggel, hanem mint érdekelt felek a földreformmal foglalkozni kényszerültek. Ezek számára nagyon megkönnyíti a törvényes rendelkezések áttekintését és megértését a most megjelent könyv azzal, hogy a törvény egyes paragrafusaiiba beleillesztve közli a novella megfelelő intézkedését, utána a végrehajtási utasítások vonatkozó és az anyagi összefüggés alapján kiszemelt szakaszait. Ezt követi megfelelően elkülönítve az OFB joggyakorlata és a szerzőknek törvénytárgyát. A könyv kitűnő vezérfonalul szolgálhat a birtokreform végrehajtásában eljárni hivatott hatóságok számára, de egyúttal megkönnyíti a törvény tanulmányozását a laikusok számára is, akik minden összefüggő jogszabályt és azok magyarázatát együttesoportosítva megtalálhat benne. Kezelése egyszerűségét még csak fokozza a kötet szövegéhez csatolt betűrendes útmutató, amelynek segítségével bármilyen kérdésben a vonatkozó intézkedések könnyen fellelhetők.

A Falu-Szövetség pápai kiállítása. Több megyéből egybesereglett nagy közönség részvételével nyitotta meg Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár a Falu-Szövetség pápai gazdasági, ipari és kultúrkiállítását. Schandl államtitkár beszédében rávilágított arra, hogy a különféle társadalmi és termelési osztályok együttes működése ma különösen fontos. Csak a kultúra széleskörű terjesztésével lehet a termelést fokozni s általános jólétet teremteni. E magasabbrendű célokat szolgálja a Falu-Szövetség immár hetvenedik helyen megnyitott vándorkiállítása is. Az állami tanítóképző kétemeletes épületét és hatalmas udvarát megtöltött változatos tárgyak méltóan mutatják be Veszprém megye nyugati felének fejlett gazdasági és kultúréletét s haladását. A művészeti és kulturális csoportban sok festmény, antik és más iparművészeti tárgy látható. A gazdasági, kertészeti és szőlészeti csoportban pedig kiscsabdák és uradalmak versengve mutatják be munkájuk gyümölcseit. A gép- és egyéb gyárak anyagai mellett méltóan foglalnak helyet a kézműiparosok remekei.

Asthmát, tüdőcsúcsburatot, rekedtséget stb. gyógyít: Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrassy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

Hősök emléke Peregen. Fényes ünnepség keretében leplezték le augusztus hó 24-én Peregen a hősök emlékművét. A vasútállomásnál a Pestről jövő vendégeket Matzon Géza főjegyző üdvözölte, azután negyven tagú lovasbandérium kíséretében vonultak be a községbe, ahol Mocsáry Sándor dr. földbirtokos, a szoborbizottság elnöke, fogadta őket. József királyi herceget Szirmay József tábornok, a honvédelmi minisztert Jelen Gusztáv ezredes, a vármegyét Kiss Tibor főszolgabíró képviselte. Megjelent Dinich Ödön, a kerület nemzetgyűlési képviselője, valamint számos környékbeli földbirtokos és hivatali előkelőség. A leleplezést megelőzően nagyszabású ünnepi mise volt, melyen a Budapestről kirendelt rendőrzenekek Haydn-miséjét játszotta, majd Raffay József kántor szívemarkoló éneke következett az eslelet hős halottakról. Gounod «Ave Maria»-ját Juhász Kálmánné énekelte Béni Fülöp művészi orgonakísérete mellett. A mise befejeztével a katonazenekar hangjai mellett vonult az ötezer főnyi embertömeg a síremlékhez, ahol Bakó István kanonok mondott megrázó beszédet az özvegyek és árvaik feltörő zokogása közben. Kiss Tibor főszolgabíró a vármegye és járás üdvözlését és együttérzését tolmácsolta. A leleplezés után Szirmay József tábornok József királyi herceg nevében koszorúzta meg a hőfehér márvány síremléket. Dinich Ödönnek, a kerület nemzetgyűlési képviselőjének emlékbeszédét a közönség lelkes ünnepléssel fogadta. Ezután Mocsáry Sándor a szoborbizottság nevében átadta a szobrot a községnek, melyen a koszorúk megszámlálhatatlan mennyisége tett bizonyosságot arról, hogy mily lánggel és a hazaszeretet, a hála és kegyelet e kis falu minden egyes emberének szívében, *hetvenyolc hős halottja* iránt.

Lucernatáblán kipányvázott tehének.

A megható ünnepség a katonazene lelkesítő «Szózat»-jával befejezést nyert. Az ünnepséget követően díszbéd volt, melyen felköszöntötték a kormányzót és József királyi herceget, a minden katonák szerető édesatyját. Megjegyezni kívánjuk, hogy a peregi hősök emléksobrát a község két köztiszteletben álló polgára: Vella Pál és Juhász János teljesen a saját vagyonukból emeltették. Az ünnepség fényének emelése a környék földbirtokosainak, különösen Kégl János földbirtokos határt nem ismerő áldozatkészségének köszönhető.

Tűz a Hangya vegyészeti gyárában. A Hangya albertfalvai telepének vegyészeti gyárában a gyufagyári rész kigyuladt. A központi tűzoltóság és több kerületi tűzörség teljes létszámban és teljes felszereléssel vonult ki az albertfalvai gyártelepre, mire azonban odaért, az épületnek már a teteje is lángokban állott. A vegyészeti gyár tűzörsége, mielőtt még a központi tűzoltóság megérkezett volna, teljes erejével hozzájárult az oltáshoz és munkájának köszönhető, hogy elejét lehetett venni minden nagyobb veszedelemnek. A tűzoltóság megfeszített erővel dolgozott és fél óra alatt lokalizálta a tüzet. A tűz az ú. n. mártóteremben keletkezett eddig még meg nem állapított módon. A kár nagysága még ismeretlen. A helyszínen nagyobb tűzrendészeti bizottság szállt ki annak megállapítása végett, hogy miként keletkezett a tűz.

Angol vendégek a matyók között. A mezőkövesdi népviselet és háziipar tanulmányozására három előkelő angol hölgy érkezett Mezőkövesdre, akiknek tiszteletére matyómulatságot rendeztek. Az angol hölgyek nagyobb megrendeléseket tettek a gyönyörű matyó-himzésekben.

Vászoly ünnepe. Vászolyon szép ünnepség volt abból az alkalomból, hogy a káptalantól tizenegy év előtt vásárolt földek vételét jóváhagyták s így ezek a földek a vászolyiak nevére kerültek. Ez mintegy 150 család földhözjuttatását és boldogulását jelenti. A vászolyiak ebből az alkalomból hálaadó ünnepséget rendeztek, amelyen megjelent Almássy László dr., a Kisgazdapárt ügyvezető alelnöke és Héjji Imre dr., a kerület nemzetgyűlési képviselője is. Félián János esperes-plébános az ünnepséget istentisztelettel vezette be. Utána Keszler József gazda ünnepi ebédet adott, amely alatt Félián esperes lelkeshangú felkőszöntőt mondott Almássy Lászlóra, majd Héjji Imre képviselőre, akinek nagy érdeme volt abban, hogy a földvásárlás kérdése dűlőre jutott. A jelen voltak lelkesen ünnepelték képviselőjüket. Délután a községházán ünnepi gyűlést tartottak, amelyen Almássy László mondott beszédet. Rámutatott arra, milyen nagy értéket jelent az, ha szorgalmas földművesek földhöz jutnak és így az ezzel járó megelőgedés nyomán a talaj sokkal kevésbé lesz alkalmas az izzatásokra.

Öreg tanító kitüntetése. A kultuszminiszter meglehangú levélben tolmácsolta jókívánságait Kiss József miklóstelepi tanítónak, aki már 42 éve fáradhatatlanul dolgozik a népoktatás szolgálatában. A kiváló érdemű tanítót felettes hatósága felterjesztette a Wodianer-jutalommal való kitüntetésre.

Megszűnik a hadnagyi rang. A kormányzó elrendelte, hogy a magyar királyi honvédség tényleges állományában a vezérezredesi rendfokozat azonnal, a hadnagyi rendfokozat pedig fokozatosan megszüntessék. továbbá, hogy az alhadnagyk rendfokozati elnevezés ezentúl „zászlós” legyen; végül pedig, hogy az altiszte legkiválóbbjai számára rangosztályba nem sorolt legelő „alhadnagyi” rendfokozat létesíthessék. Az egyes rendfokozatokat ezentúl a következőképen osztják be a rangosztályokba: I. rangosztály: Tábornagy. II. Gyalogsági tábornok stb. III. Altábornagy IV. Tábornok. V. Ezredes. VI. Alezredes. VII. Örnagy. VIII. Százados. IX. Főhadnagy. A még meglévő hadnagyk a X., a zászlósok pedig a XI. rangosztályba sorolnak.

József főherceg beszéde a csurgói hősök emlékünnepeén. Szép ünnepség keretében leplezte le a Fehérvár-Csurgó polgársága a világháborúban elesett 74 hősenek emléksobrát. Az ünnepségen megjelentek: József főherceg, kíséretében *Algya Papp* Sándor tábornokkal, *Károlyi József* gróf nemzetgyűlési képviselő, *Festetics* Sándor gróf volt hadügyminiszter, felsőöri *Nagy Pál* főispán és sokan mások. A Himnusz eléneklése és Károlyi József gróf üdvözlő szavai után József főherceg lélekbe markoló, gyönyörű beszédben méltatta a nap jelentőségét.

— Messze, a *Kárpátok ormain*, az ezeréves szent határon — mondotta többek közt József főherceg — sűrű sorokban állanak a *korhadó fakeresztesek*. Alattuk nyugszanak hős testvéreink. Őrségben maradtak ott és várnak arra, hogy egyszer majd, boldogabb időkben, újra magyar szó ébressze fel őket.

Szeged a Romániával és Szerbiával való összeköttetést sürgeti. A vasúti forgalom korlátozásával általános ipari és kereskedelmi pangás érezhető Szegeden is. A háborúelőtti nagyszerű vasúti összeköttetések, viziutak, raktárhelyek, a fejlett ipar és gyárak kijelölték Szegedet arra, hogy az alföldi ipar és kereskedelem gócpontja legyen. A dél felé irányuló forgalom megindítása nélkül Szeged elsoványosodik. Ezért a szegedi kereskedelmi és iparkamara mozgalmat kezdett a mai állapot megszüntetése és az átmenő forgalom megindítása érdekében. Terjedelmes feliratot intézett a külügyminisztériumhoz, amelyben kifejti, hogy a vasúti összeköttetést Szegeden át Romániával és Jugoszláviával okvetlenül hamarosan meg kell indítani, mert ha ez nem következik be, akkor az egyre nagyobb térre kiterjedő pangás nemcsak Szegeden, de az egész országban érezhető lesz. A kamara a beadványt nemcsak a külügyminisztériumnak, hanem az újvidéki és temesvári kamaráknak is megküldötte és felkérte őket, járjanak el kormányuknál, hogy Romániával és Jugoszláviával végre meginduljon a forgalom.

Magyarország népszövetségi költséghozzjárulásának leszállítását kérte. Bethlen István gróf miniszterelnök és *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszter Genfben a népszövetségi ülésen azt a kérést terjesztették elő, hogy Magyarország népszövetségi költséghozzjárulását szállítsák le. A magyar delegáció a népszövetség minden bizottságában serény munkát folytat a teljes ülés első programpontjában a magyar szanálási ügy tárgyalását tűzték ki.

OLVASÓINKHOZ!

A „Vasárnap” nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövődjéért, boldogulásáért küzd. Epen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többtermelés titkait fejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Szeptember 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szíven veszi a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekeit, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „Vasárnap”-ra.

A „Vasárnap” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „Vasárnap” a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése augusztus hó 31-én lejárt, hogy előfizetésüket a már megküldött befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be. — Mutatványszámot ingyen küld

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Bombamerénylet a lengyel köztársasági elnök ellen. Woiciehowszki, a lengyel köztársaság elnöke ellen a lembergi keleti vásár megnyitása alkalmából, merényletet követtek el. Mivel az elnök a lembergi keleti vásár ünnepélyes megnyitása után a vajdaság épületébe ment, az embertömeg soraiból *petárdát dobtak az elnök automobíljá felé*, amely néhány lépés távolságra csak *gyöngye robbanást idézett elő*, mert a petárda tartalma még a robbanás előtt kiömlött. Sem az elnök sem sebesült meg, sem a kísérő személyzethöz nem sérült meg senki. *Egy merénylőt letartóztattak*, a többinek sikerült elmenekülnie. A letartóztatott merénylő neve *Steiger*, Bécsben tanuló főiskolai hallgató és fia egy lembergi üvegesnek.

Egy magyar mérnök hat óra alatt felépít egy házat. Egy magyar mérnök, Förster Frigyes hosszas kísérletezések után létrehozott olyan házat, amely teljességében vasból készül és a megrendelt alkatrészekkel háromszobás háza 6 óra alatt felépíthető. A mérnök szakértők előtt bemutatta találmányát és így nem lehet kétség aziránt, hogy úgy a célnak, mint olcsósága tekintetében a mai gazdasági viszonyoknak nagyon megfelel. A falak kettős préselt vaslemezről készülnek, melyeknek között olyan szigetelő anyaggal töltik ki, amely télen nem enged ki a meleget, nyáron pedig hűvösen tartja a lakást. A vasház családásig hasonló a rendes köéépülethez. Gyorsan összeállítható és szétszedhető. Az új találmányú szigetelt falú vasházak a rendes köéépületnek csak a felébe kerülnek. Egy szoba ára 18 millió korona, konyha hozzá 10 millió, a második szoba 16, a harmadik már csak 14 millió korona. Ugy hogy 45 millióból meg lehet építeni kétszobás házat. A találmány a lakáskérdés megoldása szempontjából fontos és az újfajta házak elterjedésének szép jövőt jósolnak.

Bestiális anya, aki disznókkal etette meg újszülöttjét. Dél-tirol Fraagsburg nevű helységében borzalmas gacztétről rántották le a leplet. Egy gazdasági udvar egyik zugában gyanús húsdarabokat találtak, amiről jelentést tettek a rendőrségnek. A nyomozás megállapította, hogy a húsdarabok egy — kis gyermek testrészei. Kiderült, hogy egy pincéző főnöknőének biztatására a disznók dobták oda a találmányt a saját újszülött gyermekét. A bestiális nő azt állítja, hogy a gyermek halva született, de megállapították, hogy a gyermek egy napig élt, mert a sírását is hallották. A rendőrség az eljárást megindította.

Újfajta betonépítés. Troznyi Gyula debreceni származású magyar építész a betonépítésnek olyan módját találta fel, amely bármilyen talajból lehetővé teszi az építkezést. Az újonnan feltalált építőkövek szilárdságát négyzetcentiméterenkint 180—200 kilogrammban állapították meg. Szakemberek az építkezés olcsóbodását várják ettől a találmánytól.

Papí szabó! *Szovik József* reverenda- és cimadakesztítő. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

Mária Valéria főhercegnő meghalt. *Mária Valéria* főhercegnő szombaton délután a halotti szentségek felvétele után Wallseeben meghalt. Kívánsága szerint Singelburgwallseeben helyezik örök nyugalomra csüörtökön.

Dégenfeld József kiténtetése. A kormányzó megengedte, hogy Dégenfeld-Schomburg József grófit, a tiszántúli református egyházkerület főgondnokát, a református egyetemes konvent és zsinat világi elnökét, a magyar közművelődésügyi fejlesztése, különösen pedig a debreceni Tisza István tudományegyetem megalapítása körül szerzett érdemei elismerésül a *debreceni egyetemen az államtudományok tiszteletbeli doktorává avassák.*

A vármegyék kölcsöne. A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a vármegyék közúti kiadásai fedezésére a Pénzüntézi Központ útján kölcsönt kaphatnak. A vármegyék alispánjait a rendelet felhatalmazza, hogy mulhatatlanul szükséges esetben a Pénzüntézi Központtól a mindenkori váltóeszámfizetési kamatlábat legfeljebb kétszázalékkal meghaladó kamatozású, rövidlejáratú kölcsönt vehessenek fel.

Forradalom a kórházban. A marosvásárhelyi állami kórház egyik osztályán a napokban valóságos palotaforradalom ütött ki, úgy hogy a feizúdulás lecsillapítása végett a kórházban megjelent Pop Sándor dr. főorvost is megtámadták az osztály nőtetegei s a főorvos menekülni volt kénytelen. A betegek elégedetlenek voltak az ellátással s elhatározták, hogy nem engedelmesskednek az igazgató parancsainak, hanem elhagyják az intézetet. Legelőször is feltörték a kórház kamráját, amelyben az utcai ruhák állottak s felöltözve ki akartak vonulni az intézetből. A különös lázadásnak a rendőrség vetett véget.

Csapatzállító repülőgépek. Az angol légügyi minisztérium megrendelésére most olyan repülőgépeket építenek, amelyeken egyenkint ötven teljesen felszerelt katonát lehet szállítani. A gépek teljesen acélból készülnek.

Borzalmas ciklon pusztított az amerikai Kis-Antillákon. A Kis Antillák szigetein rettenetes erejű ciklon dühöngött, amely irtózatos pusztítást vitt végbe és igen sok emberéletet is kioltott. Montserrat szigetén a forgószél gyári épületeket rombolt szét, tönkretette az egész termést. Tortola szigetén elpusztította a gyapotültetvényeket. Nevis szigetén megölt négy embert és szétrombolt mintegy háromszáz házat, a Virgin szigeteken több ezer ház pusztult el és majdnem száz ember vesztette életét. Igen sok hajóról, melyeket a ciklon a tengeren ért, nincs hír.

Még ma is gyilkol a gránát. A Csáky-utca 37. számú házban lévő ócskavastelepen ócskavas- és rézhulladékokat vettek át. A rézhulladék között lévő gránátjei ütődés következtében felrobbant. A közelben dolgozó munkások közül a szerteszt repülő szilánkoktól Steiner István huszonöt éves napszamos borzalmasan megsérült. Pár perc múlva meghalt. Egy másik munkás, Fehér Antal negyvenöt éves napszamos a karján sebesült meg az egyik szilánktól.

Bebörtönzik a hazárdirozó kártyásokat. A tiltott szerencsejátékok nagyon elszaporodtak és a hatóság a gyakori razziaik alkalmából arról győződött meg, hogy káros hatása ellen szigorú lépéseket kell tenni. Eddig a tiltott játékok játszóit, az úgynevezett megrögzött hazárdjátékosok, kis pénzbüntetéssel szabadultak. Most azonban a készülő új törvény nem ilyen eszközökkel fogja az elburjánzott kártyaszennyvedélyt ellenőrizni és büntetni. A készülő új törvény, mellyel az igazságügyminisztériumban a szakértők bevonásával már régebbi idő óta tárgyalnak, már nem kihágásnak minősíti a tiltott szerencsejátékokat, hanem vétségnek, amelyet a jövőben egy évig terjedhető börtönnel büntetnek.

Völegényárumintavásár lesz Nyiregyháza. Az őszi nyiregyházi ünnepségekkel kapcsolatban rendezendő vásárnak érdekes látványossága lesz a *völegényárumintavásár.* A rendezőség már fel is hívta az összes fiatalembereket és agglegényeket, 16-60 évig minden bajszos halandót, hogy nevezéseiket a völegényárumintavásárra jelentsék be. A szokatlan, sőt az egész világon valószínűleg legelső vásárt a legnagyobb izgalommal annak rendezői, a nyiregyházi leányegyesületek várják.

Legjobb és legolcsóbb gazdasági és kocsizó lószerszámok Kurucz Mihálynál kaphatók Budapest, Rákóczi-út 34. udvarban.

Kétmilliárdos tüzkár a sárvári selyemgyárban. Sárváron a műselyemgyárban tűz támadt. A tűz csakhamar elharpodott és a műselyemgyár két legértékesebb műhelye teljesen leégett. A tűz hírére a szombathelyi tűzoltóság is különvonatot készült Sárvárra kimenteni, azonban később az az értesítés érkezett, hogy a tüzet sikerült lokalizálni. A kár meghaladja a két milliárdot.

A békeszerződés beegázol a családi életbe. Egy debreceni családból származó férfi vasuti tisztviselő volt a Felvidéken. Tizenöt év előtt nősült meg szolgálati helyén. A legpéldásabb házasság volt a férj és feleség között, amikor a csehek megszállták lakóhelyüket. A férfit elűldözték hivatalából és kiutasították. Nagynehezen sikerült Budapesten elhelyezkednie, de a felesége kényelmét otthonát nem akarta elcsérélni az új lakással. A csehek az asszonyt csak úgy tűrték meg a szülőhelyén, ha megszerzi az ottani állampolgárságot. A férj és feleség erre elhatározta, hogy elválnak. A törvényszék ki is mondta a válást s a két gyermek közül az egyiket az apának, a másikat az anyának ítélte meg. A volt házastársak a válóper dacára is megmaradtak férj és feleségnek. Az asszony, aki tüzet nyitott a régi lakóhelyén, minden hónapban Budapestre utazik s ottani lakásán rendbe hozza az ura és gyermeke dolgait s azután szépen elutazik. Minden maradt a régi, csak a békeszerződésnek kellett eleget tenni.

A Falu-Szövetség pápai kiállításáról.

A pápai földművelésiskola kiállítási csoportja. Németh Jenő igazgató agro-pedagógiai mintái.

Szenet találtak Zalamegyében. Boldán József szénkutatási engedélyt kapott Zalamegye területére. A kutatás során Sárhida és Gellérháza között két-három méternyire a föld alatt nyolcvan centiméter vastag jöminőségű szénréteget találtak. Összel a kutatást nagyobb arányokban folytatják.

Szeptember közepén bocsátják ki a német kölcsönt. Németország számára a londoni egyezmény megkötése most már lehetővé teszi a jövátételi kölcsön kibocsátását, ami a jelentések szerint még szeptemberben megtörténik. Amerika hajlandó az egész kölcsönösszeg felének lejegyzésére és az egész kölcsön sikerét biztosra veszik gazdasági körökben. Németország végre felszabadul a hosszú politikai és gazdasági nyomás alól, pénzt kap és annak segítségével lendületre kap a német termelés. Bizonyos, hogy a páratlan német szorgalom, a szivósságában versenyen kívül álló munka talpraállítja azt a birodalmat, amelynek mesterséges elnyomása nem sikerült. Az angol lapok közlése szerint a német kölcsönt október 15-én Newyorkban, Londonban és Európában, beleértve Németországot is, egyidejűleg bocsátják jegyzésre. A kölcsön mintegy nyolc százalékos kamatozású lesz. A kölcsönösszeg felét valószínűleg Amerika jegyzi, Anglia az összeg kétötödét és Európa a kölcsön egynegyedét. A kölcsön sikere tekintetében nincs semmi kétség. Londonban a kölcsönt az angol bank bocsátja ki.

Néger katonaszökevényt fogtak el Lövon. A sopronmegyei Lövő közég határában a csendőrcök egy néger katonaszökevényt fogtak el, aki a Ruhr-vidéki francia megszálló-sereg kötelékébe tartozik. A szökevény előadta, hogy megunta a rendkívül szigorú fegyelmet és nagyon vágyódott már afrikai hazájába. A csendőrcök a néger katonát Győrbe szállították.

AZ ALVÓ VŐLEGÉNY

Elbeszélés. Irta: Zsoldos László.

(4. folytatás.)

Melaniek mindegy volt, mert hiszen az egyelőre még igazán csak táncolni akart. De nem úgy Magda, aki a maga húsz esztendejével immár valóságos inzultusnak tekintette a sorstól, hogy hiába szép és hiába van annyi táncosa, még mindig semmi kilátása sincs a férjhezmenésre. Nála ez már jóformán a kenyér kérdése kezdett lenni, mert hiszen egyrészt nagyon jól látta, milyen fontos az egy leányra nézve, hogy idejekorán jól elhelyezkedjék valami puha fészekben; másfelől meg ő lévén összes úrtestvérei közt az egyetlen, akinek a négy polgári után semmit sem volt kedve tanulni, hogy szükség esetén majd valami kenyérkereső pályára lépjen, most minden egyes bált, zsúrt vagy látogatást, amelyen megint nem sikerült megtalálnia azt az ismeretlen férfit, akit már a valósággal lázasan keresett, mondom, minden egyes ilyen alkalmat úgy fogott föl és úgy mérlegelt napokon, sőt heteken át magában, mint egy-egy újabb, szomorú csata-vesztést. És egyénileg nincs borzalmasabb vereség a földön, mintha a vágyakozó szív veszít csatát.

Hasonló kelletlen lelkiállapotban jött haza Kecskéssyné is a városi bálról. Körülbelül úgy érezte magát, mint ahogy a színházigazgató érezheti, ha az évad első bemutatójával megbukik; azzal a különbséggel, hogy a szerencsétlen direktor akkor is csupán egy bemutatóval bukik meg, holott a mamának ugyanezt a kudarcot egyszerre kettővel kellett megélnie: egy újdonsággal meg egy reprizzel.

Csupán Kecskéssy-papa nézte legalább szinleg, meg lehetős közömbösséggel a kedvezőtlen előjeleket.

Ilyen körülmények közt indult a Kecskéssy-család egy nappal a városi bál után az «Első Magyar Fölszerelési» gyár táncestélyére. (Tombolával és világostával.) A mama, aki titkon úgy fogta föl ezt az estét, mintha Krisztus emelné föl a hátára a keresztet, nagy körültekintéssel intézte a dolgot. A leányokat gondosan kioktatta, hogy ott tulajdonképpen nem az ő szórakozásukról, hanem az apjukról van szó s épen azért végjanak derült képet a rossz tréfához és tegyenek úgy majd, mintha jól mulatnának, akárhogy unják is magukat. Éjfél után egy-két óraker, szóval, amint csak lehet, úgys hazaszöknek.

— Azaz, hogy tudjátok mit, gyerekek, — jutott eszébe egy kitűnő ötlet — multság után elmegyünk majd a papával kávéházba, hogy mégis nektek is legyen valami szórakozásotok. Aztán majd végignézzük az összes képeslapokat. Jó?

A leányok helyeslőn bólintgattak és a gondos anya folytatta:

— Aztán, gyerekek, ha az apátok bemutat nektek valami szurtos vagy esetlen fiatalembert, akin úgy lóg a frakk, mintha lekvánokoznék róla, hát az istenért, nehogy kikoszarazzátok vagy gorombáskodjatok vele, mert az bizonyosan valami derék gyári alkalmazott, vagy munkavezető, vagy prokurista a gyárból, akit kedvel az apátok. Hát csak viseljétek okosan magatokat, gyerekek, hogy el ne rontsátok valahogy a papa multságát. Szegény, úgys annyit fárad értetek, gyerekek.

— Sohse taníts engem, anyuka — nyugtatta meg a mérnőknét Magda — tudom én, hogy kell viselni magamat ilyen helyen. Nem emlékszel, hogy három év előtt nyáron lszazegen egyszer voltunk egy parasztlakodalmon? Ott is mindenki velünk kellett koccintani, nem emlékszel? No hát ez afféle.

— De tudnak-e azok bostont? — kérdezte aggódva Melanie.

— Mindegy fiam — magyarázta oktató hangon a mama. Akár tudnak, akár nem, neked alkal-

mazkodni kell a környezethez. Én úgy fogom járni velük a «Fölszerelési» csárdást — mert biztos, hogy valamelyik muzsikális alkalmazott illet is szerzett ma estére — mint aki tudja, mivel tartozik a társaságnak, amelyek meghívta és azonkívül mivel tartozik az édes apjának, de mivel tartozik magának is és a származásának.

Este kellemes meglepetés érte a Kecskéssy leányokat. A budai Vigadó kisterme tele volt válogatott közönséggel. A gyár igazgatói, felügyelői, mérnöki kara, műszaki személyzete, mind családostól, olyan előkelő kis társasággá verődtek össze, hogy pl. Magdus első pillanatra majdnem azt hitte, hogy a pesti Vigadó vagy a Royal kistermébe lépett. Csak amikor aztán közeledtek hozzájuk az arcok (mert már folyt a tánc és közben sűrűgtek a párok), akkor tűnt ki a különbség. Munkában, az élet gondjai s bús vágyai során megkomolyodott arcok voltak ezek; most derültek és jókedvűek, léhaság nélkül s egyszerűek, szerények és tisztelgőleg a fenhéjazás vagy üres hencceg minden nyoma híján. A leányok már ösmertek is néhányat közülök. Nem bából vagy társaságból, hanem a gyárból, ha néhanapján elmentek valamiért apjuk után a hivatalba. A gépészmérnök ott be is mutatott nekik már egyet-kettőt. Egy nyílt homlokú, barna bajuszt, frakkos fiatalember vette leghamarább észre őket és látható örömmel intett elejükből:

— Kezűket csókolom, nagyságos asszony — hajlott meg mélyen Kecskéssyné előtt. — Lám, ez igazán szép, hogy egyszer végre a szegény emberekről is megméltóztatik emlékezni.

A leányok kecses mosollyal nyujtották feléje a keztyűs kacsójukat.

— Jó estét, Szakács.

— Na — nyujtotta csókra a kezét a mama — ma sem fog táncolni művezető úr?

Az előbb loppal ránézett Magdára, mintha az ő arcából szeretne kiolvasni valamit.

Aztán kedvetlenül, de határozott hangon felelte, hogy: — Nem, nagyságos asszony, ma sem.

Magda sétálva kacagott rája:

— No, kedves művezető úr, akkor Isten velem! Mi ketten nem látjuk többet egymást ma este!

S mivel az egyik válszalagos rendező máris bemutatott neki egy táncost, belekapaszkodott az új alakba s könnyed és fitymáló fejbiccentéssel tova libegett vele.

— Na, a kisasszony ugyan cserbenhagyott — mosolygott fanyarul Szakács Melanie felé — hanem már annak sem volt ideje a válaszra, mert ugyanebben a pillanatban ő elébe is odacipelt egy másik rendező egy táncost s a következő szedehunyorításban már ők is ott keringőztek a többiek között.

— Lássá! De hát miért is nem táncol maga tulajdonképpen? — szólalt meg jóakaró feddéssel Kecskéssyné, amikor a mérnök odamenvén a kör közepében álldogáló urak közé beszélgetni, kicsit mind a ketten elkényeszeredve letelepedtek a falnál a pamlagra.

Szakács egyszerűen felelt:

— Mert tíz év előtt, kérem alásan, egyszer épen táncmultságom voltam és egész éjszaka táncoltam s amikor hajnalban hazamegyek, hát a kapuban találkozom a táviratkihordóval: a kis hugom táviratozta vidékről, hogy aznap éjjel hirtelen meghalt az édesanyám. Azóta nem táncolok, nagyságos asszony.

Nemsokára átjött Kecskéssynéhez bemutatkozni az apussal Wex, az agglegény főmérnök s aztán úgy beszélgettek négyesben a pamlag előtt. A két leányt alig lehetett látni.

REJTVÉNYEK

1. Számrejtvény.

4	9	15	23	35
4	9	15	23	35
4	9	15	23	35
4	9	15	23	35
4	9	15	23	35

A számokat úgy kell elhelyezni, hogy függőlegesen és vízszintesen összeadva 80-t adjanak eredményül.

(Beküldte Nagy János Vászolyról.)

2. Talány.

1. Sorsán dorgálja Isten az embert.
2. Álarcos-bál integet felénk.
3. Sürgés-forgás párbaj körül.
4. A körtefán ingadozva játszik a mókus.
5. Hamis katonának sikerült a terve.

A mondatok mindegyikében egy-egy kereszt-név van elrejtve.

(Beküldte Molnár János Nagypaltról.)

3. Betűrejtvény.

K	K	S	S	T
O	O	O	O	
N	Á	Á		
N	I			
S				

(Beküldte Pánczél Rezső Tokodról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 39-ik számunkban közöljük.

A 33-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Számrejtvény: **A szerencse nádszál, könnyen eltörik** (szerecsen, király, szén, nád, kan, öl, öt, e, n).
2. Talány: **Akó, lakó.**
3. Talány: **Megszakított áram.**

Megejtették: Schultz Sándor, ifj. Bene Lajos, Gonda Vince, Kiss József, ifj. Albert József, Braun Andor, Tatai Franciska, Horváth Klári, Puhl József, Tamás Ferenc, Krivácska István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kiss József (Szeged), Tatai Franciska (Kaposvár), ifj. Albert József (Szentjakabfa), Schultz Sándor (Budapest), Horváth Klári (Debrecen).**

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Szerkesztői üzenetek.

R. I. Ocsér. Sakkrejtvénye bevált. — **Sz. E. Olaszfalu.** Valamennyit közöljük. — **B. A. Kunágota.** Rejtvényei közül válogatunk. A tréfát — bár lemasolta valahonnan — elfogadjuk. — **Ifjú N. J. Vásárosdombó.** A betűrejtvény jó. — **D. S. Szécsény.** A rejtvény valóban hibásan jelent meg; most azonban már nincs módunkban visszatérni rá. — **Sz. I. Sarkad.** Türelmet kérünk, rejtvényére sor kerül. — **U. E. Szentcs.** Sakkrejtvénye bevált. — **N. I. Moha.** Mindenestetre gyűjtösn, értékük van. Ha nagyobb mennyiséggel rendelkezik már, forduljon hozzánk, mi szívesen értékesítjük. Talányát közölni fogjuk. — **Ifj. T. S. A. Orosháza.** Kérdéseire a «Tanácsadó»-ban fogja megtalálni a választ. Rejtvénye túlkönnnyű. — **Sz. I. Hódmezővásárhely.** Rejtvényei közül válogatunk. — **H. V. M. Szögveg.** Betűrejtvényét közöljük. — **N. J. Vászoly.** Versei nem ütnek meg a mértéket. Betűrejtvénye jó. — **V. V. Kisbicsérd.** A pályázatokon nem sokak részével résztvenni. Ez azt a célt szolgálja, hogy a bíráló-bizottság teljeseleg elfoglaltanul csakis a munka értéke szerint ítéljen. Mivel azonban a munkának valamilyen megjelölésre szükség van, a pályázó jelmondatot választ (ez a jellege) és ezt írja a munkája fölé. Természetesen lezart borítékban nevét is közli. A borítékot a bírálóbizottság csak abban az esetben bontja föl, ha a munka díjat nyert. 2. Valószínűleg még ez év folyamán, de a jövő év elején biztosan kiürünk pályázatokat. 3. Rejtvényei közül válogatunk. — **K. I. Kúnágota.** Rejtvényei jók. — **B. J. Budapest.** A kislék horribilis drágasága folytán csak közérdekű eseményekről közölhetünk képet. — **B. J. Rinyaujlak.** Versének első két verszaka elég jó, a harmadik azonban nagyon dögög. Mindenestetre így is érteket áru el. — **M. K. L. Szalkszentmárton.** Határozottan érteke van a versírásához. A gondolatai azonban még esetenként, darabosak. Ne veszítse el a kedvét, ha sokat ír, fog még jó verset is írni.

TRÉFÁK

A választás.

Egy nyugalmazott rendőrfőtiszt, ki most a maga birtokán gazdálkodik vidéken, mesélte el a következő jellemző kis anekdotát:

Odahaza a birtokán egyik bérésének a felesége három egészséges kis fiúgyermeket hozott egyszerre a világra. Nézi a furcsa kis emberkéket Jancsi, a bérés négy éves fiacskája és eszébe jut az eljárás, amelyet az újszülött macskakölykökkel szokás náluk követni. Reámutatott tehát a három újszülött közül az egyikre, aki **vörös hajával** válik ki a többi közül és fontoskodva szól:

— Ides apám — *ezt tartsuk mög!*... (V. L.)

A levél.

A bíróság kihirdette az ítéletet. A vádlottat 12 évi fegyházra ítélték. A bíróság visszavonult és a vádlottat lekísérik a börtönbe. Amint az elítélt belép a börtönbe, a többi, a már ott sinylődő elítélt kíváncsian veszi körül az új jövevényt.

— Hány évet kapott? — kérdi egy öreg félszemű feyenc.

— Tizenkét évet! — válaszolja néma melabúval.

Erre az öreg félszemű benyul a darócruha zsebébe és kihúzza onnan egy levelet, átadja az új jövevénynek és így szól:

— *Ha kiszabadul, legyen szíves adja fel, mert én életfogytiglan vagyok elítélve.*

A meghatározás.

Haragos jóképű atyafi — «civilben» kőművesmester — állt be a vidéki rendőrkapitányára, hogy panaszt tegyen a harmadik szomszédház valamelyik lakója ellen. Előadja a mondkáját, ékes és tudálékos stílusban, mint aki tudja, mi dukál a hatóság előtt.

— Milyen utca? — kérdi a rendőrfogalmazó.

— Szövőgyár-utca.

— Hányadik szám?

— Már könyörgöm, azt *talajdonképpesség okáért* nem tudom, mert *nem voltam ebben a dologban semmi figyelművel*, de azt tudom, hogy *tapasztalatlan házban lakik.*

— *Tapasztalatlanban!* Hát az milyen?

— Hát olyan kérem, szíves szeretettel, amelyik *nincsen be-tapasztva.*

(V. L.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 7-én.)

Takarményvásár. Rétszéna, elsőrendű 6 125—135.000, másodrendű 6 91—125.000, harmadrendű csomagolásra 50—90.000, muhar-széna 100—145.000, lucernaszéna 150—220.000, lóhereszéna 170—210.000, zabosbűkönszéna 135—145.000, takarmányszalma (zab) 65—70.000, almorszalma 58—75.000, zsupszalma 100.000, zsuppszalma, 1 kőve 4500—5000 korona.

Vetőmagvak. Fehérbab 450—460.000, tarkabab 430—440.000, haltacimmag 300—380.000, biborberemag 450—550.000, Viktória borsó 430—480.000, őszi borsó 400—420.000, expresszborsó 500—550.000, tavaszi búkköny 250—265.000, őszi búkköny 400—420.000, szőszösbűkköny 700—750.000, cirokmag 200—220.000, csibehur 300—320.000, csillagfürt 300—320.000, fűmagvak, angol perje 1,200—1,500.000, fűmagvak, olasz perje 1,000—1,300.000, fűmagvak, csomós ebir 1,200—1,500.000, kendermag 500—600.000, fehér köles 320—340.000, köles szürke 250—270.000, paprika 280—300.000, lenmag 500—600.000, kisszemű lencse 350—400.000, nagyszemű lencse 650—700.000, lóheremag, nyers, nagy-arankás, nem tisztítható 1,200.000—1,400.000, lóheremag, nyers, nagy-arankás, tisztítható 1,400.000—1,500.000, lóheremag, nagyarankamentes 1,600.000—1,700.000, lóheremag, fehér, ólomzárolt 2,100.000—2,300.000, lóheremag, vörös, ólomzárolt 2,100.000—2,200.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható 1,100.000—1,200.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, tisztítható 1,300.000—1,500.000, lucernamag, nagyarankamentes 1,600.000—1,700.000, lucernamag, fehér, ólomzárolt 2,200.000—2,300.000, lucernamag, vörös, ólomzárolt 2,100.000—2,200.000, mák 1,300.000—1,400.000, muharmag 340—360.000, mustármag 600—700.000, napraforgó 300—350.000, tatárka 350—370.000 korona métermánsként.

Nyersbőr. Marhabőr 20—20.500, borjúbőr 31—33.000 korona kilogrammonként a budapesti vágóhidon.

Vágómarhavásár. Ókor, legjobb 16.500,—19.500, kivételesen 20—20.500, középminőségű 11.500—16.000, gyengébb 6.000—11.000, bika jobb 15—18.500, kivételesen 19.000—19.500, gyengébb 9—14.500, tehén jobb 14.500—18.500, kivételesen 19.000—19.500, gyengébb 6.000—12.000, kisonközni való marha 5—6.500, növedékmarha 6.500—13.500 korona kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. 39-nyű sertés 27—27.200, süldő 28.000, közepes 27—28.700, nehéz 23—29.000 korona kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 6.000.000—15.000.000, igás kocsi, könnyű 5.000.000—11.500.000, számár 300.000—1.500.000 korona.

Baromli és tojás. Csirke, párja 30—100.000, tyúk, párja 70—130.000, hizott ruca 40—42.000, hizott pulyka 40—42.000, libamáj 60—90.000, lúdszár 60—70.000 korona kilogrammonja, tojás darabja 1400—1700 korona.

Hálpiac. Ponty, elsőrendű kicsinyben 50—60.000, nagyban 45—50.000, másodikrendű kicsinyben 40—50.000, nagyban 42.000, süllő, elsőrendű 90—100.000, másodikrendű 70.000, csuka 30—40.000, kecsge 50—70.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 3—4000, petrezselyem 3—5000, vöröshagyma 3—3500, fokhagyma 7000—14.000, fejeskáposzta 2—3000, kelkáposzta 2—4000, rózsaburgonya kicsinyben 2—3000, nagyban 170—190.000, fehérburgonya kicsinyben 1800—2500, nagyban 100—140.000, uborka 1—2000, zöldpaprika 2—3000, tök 1000, zöldbab 2—4070, karfiol 14—25.000, zöldborsó 13—16.000, torma 18—35.000, sóska 2—4000, spenót 2—4000, samplongomba 40—80.000, alma 6—14.000, körte 18—28.000, szilva 7—8000, szőlő 16—24.000, dió 28—39.000, dinnye, sárga 2—6000, dinnye, görög 1500—2000 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5000—6400, tejszínhab 48—55.000, tejföl 22—28.000 korona literenként, vaj 60—80.000 tehénturó 14—20.000, juhturó 40—42.000, ementáli kicsinyben 60—80.000, nagyban 62—66.000, grói kicsinyben 50—65.000, nagyban 40—44.000, trappista kicsinyben 48—56.000, nagyban 32—35.000 korona kilogrammonként.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 szeptember 9-én. 1 angol font 346.000 K, 1 dollár 68.010 K, 1 francia frank 4091 K, 1 cseh korona 2318 K, 1 román lei 416 K, 1 szerb dinár 1016 K, 1 osztrák korona 110 K, 1 olasz lira 3406 K, 1 svájci frank 14.650 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.0069 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** Hőszkoronás arany 333—336.000 K, ezüst egykoronás 5650—5850 K, ezüst forintos 11.300—11.700 K.

Főszerkesztő: Meskó Pál.
Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős szerkesztő: Héjly Imre dr.
Felelős kiadó: Bak Imre.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkénevezők, hűti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyártáron beszerezhetők

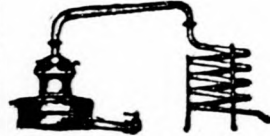
SZONTÁGH PÁL részárnyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

HARRACH OTTÓ

Ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előlegezve, a t. gazdaságközség bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban álli kielégíteni.

Máthé András
vörösréz-árnyár
Újpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket, fűmítő készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezetekben beszerezhető.

KAPHATÓ: Férfi- és női ruhának való szövetek, fehéreműre, igyeműre való chifon, vászon, sephár, kasavász. Szabóellékek, kész fehéreműre és folszárak, ügyintézés minden nemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárú.

Mezőgazdasági

gépek és eszközök.

ekék, boronák, vetőgépek, szecsavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, teljes céplőgarnitúrák,

motorok, malmok.

Wohanka és Társa Utóda R.-T.

Mintaraktár:

Budapest, V., Vilmos császár-út 76.

Kérjen árajánlatot!

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP“-ban hirdet.

Szakorosi rendelő vér- és nemibetegek részére. **Ezüst salvarsan-oltás!**
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., 1. em. 1. (Rókussal szemben.)

Kocsizó és gazdasági lószerszámok

saját készítésű kézimunka legjobb minőségben kaphatók

KURUCZ MIHÁLY szilgyártó és nyerges
Budapest, VII., Rákóczi-út 34. sz.
az udvarban vagy Dohány-utca 31. szám.
Minden e szakmába vágó megrendelés pontosan eszközöltetik.

Ekék, ekealkatrészek,

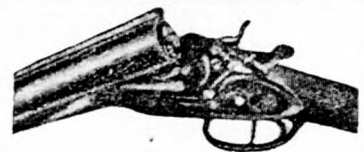
boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répavágók, darálók, morzsolók a minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

MIKÉP LESZEK ERŐS ÉS EGÉSZSÉGES?

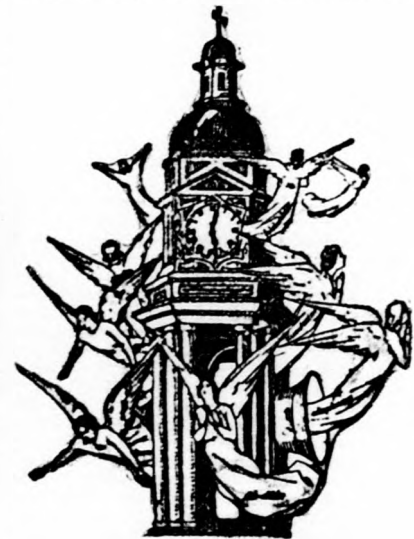
Ha egészsége nincs rendben, ha ideggyenge, vészegény, clerótlemedett, kimerült, fáradt, beteges, ideges, izgatott, álmatlan, étvágytalan, leszányodott, ha ideges szívbaj, ideges gyomorhaj bántja, ha friss életerőt akar, kerje fentl. című nagyon tanulságos könyvet. Díjlatlanul küldi azt kívánatra a **NUTRIGÉN VÁLLALAT** központja, Budapest, VII. ker., Kertész-utca 50/a. sz.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-Körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.

„ECCLESIA“ ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárusztályánál.